TERMÍN: 19.07.2025

xx20660xx
Recenzia C
Martin Hudcovský
martin.hudcovsky@euba.sk

Prosím nezasahujte do tejto tabuľky

RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia)**: Martin Hudcovský**
NÁZOV MATERIÁLU: **Stav a vývoj slovenskej potravinovej vertikály**
TYP VÝSTUPU*[1]: **analýza**
(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):
ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **PMÚ SR - Útvar hlavného ekonóma**
AUTORI/KY: **Richard Stančík**
SPOLUAUTORI/KY: - ; - ; - ; -
RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **2**

PRIPOMIENKY:

P.č.	**Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):**	**Text pripomienky*[3]**	**Odôvodnenie pripomienky**	**Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]**
1	s. 51	Na Slovensku neklesá mzdová kvóta v poľnohospodárst	Len ako návrh by bolo by zaujímavé pozrieť sa ako do toho vstupujú živnostníci (aj fiktívny cez zmiešaný	Doplnený nasledujúci odsek: ***„V neposlednom rade, pri interpretácii podielu miezd na pridanej hodnote je potrebné zohľadniť aj určité metodologické obmedzenia. V sektore poľnohospodárstva a potravinárstva pôsobí značný počet***

		ve a sprac. priemysle.	dôchodok), pretože práve v týchto odvetviach ich bude nezanedbateľné množstvo. Po úprave by to ale ešte viac zvyšovalo podiel mzdovej kvóty. Rovnako môže byť to číslo ovplyvnené rôznymi alternatívnymi formami zamestnávania ako agentúrny pracovníci. Možno len spomenúť, že sú tam úskalia pri interpretácií.	***samostatne zárobkovo činných osôb, ktorých odmena nie je evidovaná ako mzda, ale je súčasťou takzvaného zmiešaného dôchodku. Tento fakt môže viesť k podhodnoteniu skutočnej hodnoty ukazovateľa mzdovej kvóty. Zahrnutie týchto osôb by pravdepodobne viedlo k ešte vyššiemu podielu nákladov práce. Hodnota môže byť ovplyvnená aj vďaka výskytu alternatívnych foriem zamestnávania, ako je napríklad práca cez agentúry alebo neformálne dohody, ktoré sa neprejavujú oficiálnych štatistikách. Tieto faktory poukazujú na určité úskalia, ktoré treba brať do úvahy pri medzinárodných porovnaniach a hodnotení vývoja mzdových ukazovateľov v čase.“***
2	s. 38 (graf 15)	Provokatívna je myšlienka neefektívneho poskytovania subvencií farmárom, avšak bolo by zaujímavé zohľadniť, či ide o subvencie čisto na výrobu alebo aj na kapitálové výdavky.	Tie závery z toho by boli veľmi rozdielne ak by šlo iba na produkciu alebo aj na investíciu do techniky. Predpokladám, že je to iba na produkciu, ale tým pádom som si nie istý, že tá interpretácia za každé euro, 40 centov je neproduktívnych je správne interpretovaná. Berte to len ako úvahu – skôr je menej efektívna. Je tam aj nástraha tých bežných cien bez zohľadnenia medzinárodných rozdielov. Subvencia 100k má iný význam v Rumunsku, Slovensku a Francúzsku.	Zmenený názov grafu na menej provokatívny „***Slovenským poľnohospodárom sa dlhodobo nedarí zmierňovať rozdiely v efektivite využívania subvencií***“ Doplnený naledujúci odsek : „***Pri interpretácii ukazovateľa efektivity čerpania subvencií je však potrebné upozorniť na niekoľko metodologických obmedzení. V prvom rade, dostupné údaje v sebe často nezohľadňujú štruktúru podpory. Rôzne typy podpory prinášajú odlišné efekty na produktivitu a celkovú výkonnosť sektora, čo môže ovplyvniť interpretáciu ukazovateľa ako celku. Taktiež, porovnanie efektívnosti medzi krajinami v bežných cenách bez zohľadnenia rozdielov v cenovej hladine a kúpnej sile môže viesť k skresleniu záverov. Rovnaká nominálna výška subvencie má odlišnú ekonomickú váhu v krajinách s vysokou a nízkou paritou kúpnej sily. Preto údaj o efektivite***

				je potrebné vnímať ako orientačný a vhodný najmä na sledovanie trendov v čase, nie ako absolútne hodnotenie efektívnosti jednotlivých krajín.“
3	s. 58	Potravinová sebestačnosť, bolo by fajn pozrieť sa na to v ktorej oblasti je Slovensko najviac ohrozené (rastlinná alebo živočíšna výroba)	Ide o pohľad na vec o jeden stupeň ďalej, lebo tušíme, že viac zaostáva živočíšna výroba za rastlinnou. Bolo by fajn to ukázať na dátach.	To je v podstate vidno na grafe 26, kde je uvedené saldo zahraničného obchodu po kategóriách. Síce to nie je potravinová sebestačnosť, ale existuje silný predpoklad, že kategórie s vysokým čistým schodkom obchodnej bilancie (prevažne živočíšna výroba) budú tie, pri ktorých je sebestačnosť najnižšia
4	s. 98	Veľmi sa mi páči analýza marží podľa kvartilov podľa stupňa vertikály	Vzhľadom na široký dopad týchto výsledkov by bolo fajn, keby boli lepšie akcentované v tom, že maloobchod naozaj nebol primárnou príčinou rastu cien potravín (stále sa opakujúci mýtus vo verejnej diskusií)	Doplnený nasledujúci odsek na konci podkapitoly: „***Tieto zistenia zároveň spochybňujú často opakovaný naratív vo verejnej diskusii, podľa ktorého boli za rast cien potravín zodpovedné najmä obchodné reťazce, pričom sa často poukazuje na ich vysokú úroveň marží. Tie sú však výsledkom vyššej produktivity práce a nižších jednotkových nákladov produkcie, v porovnaní s menšími subjektami v odvetví maloobchodu. Empirické údaje o vývoji ziskových marží naznačujú, že maloobchodné reťazce nezohrával primárnu úlohu pri tvorbe inflácie v oblasti potravín. Naopak, marže zostávali stabilné alebo len mierne rástli, čo v kombinácii s rastúcimi vstupnými nákladmi poukazuje na to, že obchodné reťazce vo viacerých obdobiach absorbovali časť nákladových šokov. Maloobchod teda nepôsobil ako inflačný činiteľ, ale skôr ako nárazník voči prudkému zvyšovaniu cien,***

				čo by malo byť zohľadnené aj v širšej verejnej diskusii o príčinách potravinovej inflácie.“
5	Sekcia 3.2 a 3.3	Nie je to pripomienka, ale chcem vyzdvihnúť výborne spracované tieto časti. Veľmi informatívne!		Vďaka za pozitívnu spätnú väzbu
6	Graf 32, s. 65	Ten graf je dosť neprehľadný ak je označený len farbou - tá legenda je veľmi malá.	Navrhujem doplniť tam skôr nejaký symbol pre zlepšenie čitateľnosti.	Graf 32 prerobený – spodnú časť vertikály reprezentujú na grafe body a vrchnú časť vertikály čiary
7				
8				
9				
10				

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Štúdia predstavuje hodnotný príspevok k diskusií o vysoko aktuálnej téme vývoja cien potravín. Má potenciál byť významnou štúdiou pri formovaní odbornej, ale aj verejnej diskusie. S úrovňou zapracovania pripomienok som spokojný a odporúčam na publikáciu.

---

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.